

SPRAVODAJ

Cirkevný zbor ECAV na Slovensku, Martin

tel.: 043/4132154 • 0905511926 • e-mail: ecavmartin@gmail.com • web: ecavmt.sk • facebook: ECAV MT

7. nedeľa po Svätej Trojici

4.8. 2019

SVET EŠTE CELKOM NESTRÁCA ZMYSEL, AK SI STÁLE MÁME KOHO VÁŽIŤ!

Privítanie

Predspev

Najsvätejší, Bože všemohúci, pre Syna svojho jednorodeného, Jezu Krista láskavého, zošli nám Ducha Svätého, ktorý by aj naše srdcia sám ohňom zapálil a pri rozličnosti jazykov všetky národy v jednotu viery zhromaždil. Haleluja, sláva Bohu!

Konfiteor

Kňaz: Skloňme sa pred Hospodinom a vyznajme spoločne:

Zbor: Bože milostivý, priznávam, že som sa previnil(a) myšlienkami, slovami a skutkami. Konal(a) som, čo je zlé a zanedbal(a), čo je dobré. Úprimne to ľutujem a prosím, zmiluj sa nado mnou. Daj mi silu, aby som odolával(a) zlu. Nech som hodnejší(ia) toho obrazu, na ktorý si ma stvoril. Pomáhaj mi k tomu, Otče dobrý.

Kňaz: Otec nebeský, ktorý skúma ľudské srdcia, počuje naše prosby a podľa svojho sľubu sa zmiluje nad tými, ktorí sa úprimne kajajú. Nech sa tak stane. Amen.

Pieseň č. 393 Vstali sme a hneď za rána

Sláva, pozdrav, kolekta

Žalm 127

Pieseň č. 566 Za ľudí celého sveta

Evanjelium J 13,31-35

Vyznanie Viery všeobecnej kresťanskej

Pieseň č. 260 Bože veľký, milostivý

Kázeň 1Kor 16,15-18, Mgr. Ivan El'ko, gen. biskup ECAV

Organové prelúdium

Pozdravy – Živena a Matica slovenská

Modlitby, oznamy

Antifóna č. 85

Kňaz: Blahoslavený je národ, ktorému je Bohom Hospodin.

Zbor: *Lud, ktorý si On vyvolil za vlastníctvo.*

Kolekta, Áronovské požehnanie

Pieseň č. 564 Kto za pravdu horí

„Prosím vás však, bratia, poznáte domácnosť Štefanovu, že je z prvých v Acháji a dala sa do služby svätých; buďte poddaní takýmto a každému, kto spolupracuje a namáha sa. Teším sa, že prišli Štefan, Fortunatos a Achaikos, lebo nahradili mi vašu neprítomnosť. Ved' potešili ducha môjho i vášho. Nuž, vážte si takýchto!“

1Kor 16,15-18

MILODARY

- Dňa 29. 7. 2019 sme sa v nádeji vzkriesenia rozlúčili so sestrou **Ol'gou Uhrinovou** († 74). Najbližší príbuzní a rod. Balková venujú z vd'ačnosti za jej život, obetavosť a lásku na cirkevné ciele 70 €.
- Dňa 29. 7. 2019 sme sa rozlúčili so sestrou **Janou Banyaszovou** († 41). Rodina na cirkev venuje 10 €.
- Pri príležitosti 25. výročia odchodu do večnosti **Jozefa Mitila** si s úctou a láskou spomína manželka a dietky s rodinami. Na cirkevné potreby venujú 30 €.
- Pri 6. výročí odchodu do večnosti **Jozefa Kotúča** si na neho s láskou spomína manželka Vilma, dcéra Soňa a syn Juraj s rodinou. Na cirkevné ciele venuje rodina 100 €.
- Bohuznáma sestra ďakuje za Božiu pomoc pri jej operácii. Ďakuje aj za prácu s mládežou v cirk. zbere a venuje na mládežnícky tábor 100 €.
- Ofera minulú nedeľu bola **310,40 €**. Srdečne ďakujeme.

OZNAMY

- **Mládežnícky letný tábor** bude 14. -19. augusta 2019, v Liptovskom Trnenci.
- **Prihlášky na konfirmáciu** do 1. ročníka si môžete prevziať v kancelárii farského úradu. Prihlasujú sa žiaci, ktorí v školskom roku 2019-2020 budú navštevovať 7. ročník.
- **STAŇ SA PODPOROVATEĽOM A DOBRODINCOM CZ.** Ochotného darcu miluje Boh.
VS 3 – deti, VS 4 – práca s mládežou, VS 5 – milodary, VS 9 – farský úrad a VS 7 – cirkevný príspevok. Pri platbe cirkevného príspevku cez IB prosíme v poznámke uvádzať roky, za ktoré príspevok uhrádzate, počet osôb, priezvisko a adresu. Číslo účtu cirkevného zboru v Martine tvare IBAN:
SK78 1100 0000 0026 2002 7203.
- Prosíme o podporu našej **ZBOROVEJ DIAKONIE**, ktorá pomáha starým, slabým a chorým ľuďom a ich rodinám v posledných chvíľach života.
Ochotným darcom ďakujeme za finančnú podporu, ktorú môžete posilať na číslo účtu v tvare IBAN:
SK14 1100 0000 0026 2037 0765. Pri platbe realizovanej cez Internet banking (IB) je potrebné uviesť **variabilný symbol 6.**
- Pri východe z kostola si môžete zakúpiť Evanjelický posol spod Tatier ako aj Evanjelický východ.

PROGRAM TÝŽDŇA

Nedeľa [4.8.]

- 8.30 Ranné SB
- 9.30 Modlitby /KM/
- 10.00 Slávnostné SB pri príležitosti oživotvorenia Matice slovenskej a spomienky na cirk. dozorcú, Dr. Jána Vanoviča
- 11.00 SB v nemocnici /kaplnka/
- 11.30 Odhalenie busty Jána Vanoviča /Matica slovenská/
- 13.00 Slávnostný sprievod na Národný cintorín
- 14.30 SB na Bystričke

Pondelok [5.8.]

- 16.30 Kalanetika /ZBS/
- 17.30 Abstinenti rôznych závislostí /KM, každý párny týždeň/
- 18.00 Anonymní alkoholicy /KM, každý nepárny týždeň/
- 18.30 YMCA futbal /ZŠ Bernoláka/

Utorok [6.8.]

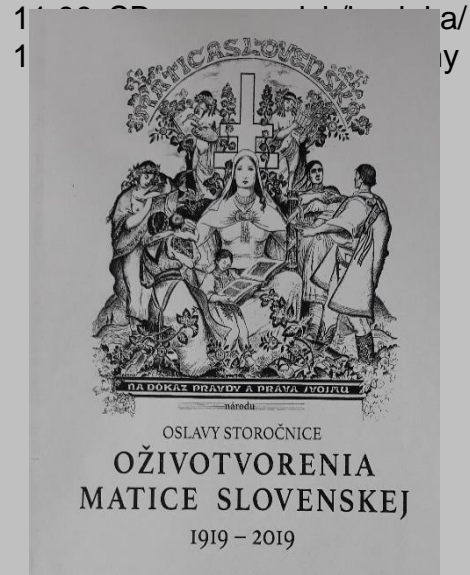
- 16.00 Modlitby /KM/

Streda [7.8.]

- 17.00 SB v Dražkovciach

Nedeľa [11.8.]

- 8.30 Ranné SB s VP
- 9.30 Modlitby /KM/
- 10.00 Hlavné SB s VVP
- 11.00 SB v nemocnici /kaplnka/
- 11.30 Odhalenie busty Jána Vanoviča /Matica slovenská/

DR. JÁN VANOVIČ (24. 12. 1856 Dražkovce – 4. 9. 1942 Martin)

Horlivý muž viery a obranca slovenského evanjelictva. Študent evanjelických historických gymnázií v Martine a v Revúcej. Zborový dozorca ECAV v Martine 1896 – 1942, v Sučanoch a v Háji, seniorátny dozorca Turčianskeho seniorátu ECAV, generálny dozorca ECAV (1922 – 1939). Podieľal sa na vytvorení Slovenskej evanjelickej cirkvi a. v. Predseda Matice slovenskej (1931 – 1939). Politicky činný v Slovenskej národnej strane a v Republikánskej strane zemedelského a maloroľníckeho ľudu. Právnik, politik, cirkevný a kultúrny činiteľ, organizátor Kongresu nemad'arských národností v Uhorsku (1895),

signatár Martinskej deklarácie 1918, člen ústrednej Slovenskej národnej rady 1918/1919, poslanec Národného zhromaždenia. Spoluvorca právnych dokumentov Matice slovenskej, matičného projektu slovenského právnického názvoslovia. Publicista. Písal o vzťahu viery a vedy, pomere cirkvi a štátu, o cirkvách navzájom, najmä o vzťahoch medzi

protestantskými cirkvami. Štúdie a články publikoval v Cirkevných listoch, v Národných novinách, v Slovenskom Deníku a Slovenskom týždenníku.

NEUTIEKLA, UVIDELA MA, AKO PADÁM, CHCELA MI POMÔČŤ

Pri 150. výročí založenia Živeny

Písal sa 4. august 1869. Viac ako sedemdesiat slovenských žien, väčšia polovica z nich z Turca, zišlo sa na martinskom evanjelickom nádvorí, ktoré sa dnes symbolicky nazýva Memorandovým námestím na pamiatku slovenského zhromaždenia, ktoré na tomto mieste, nazývanom aj „Pod lipami“, prijalo v roku 1861 Memorandum národa slovenského. Stretnutie slovenských žien inšpirovali vonkajšie – medzinárodné i vnútorné – slovenské dôvody i príklady. Svet ženy sa v okolitých krajinách emancipoval, aktivizoval, hľadal vhodné spolkové platformy pre spoločenské aspirácie. Ambro Pietor v Pešťbudínskych vedomostiach poukázal na pozoruhodné príklady z Prahy. Správy o ženách prichádzali aj z Viedne a Budapešti i zo vzdialenejších častí vtedajšieho sveta. Napokon i Slovensko poskytovalo dobré príklady statočného ženského citu, a to nielen umeleckého, básnického, ale i politického činu. Pripomeňme Marínu Hodžovú, dcéru svätomikuláškého, liptovskými mocipánmi prenasledovaného a brutálne inzultovaného Michala Miloslava Hodžu, ktorá s'á statočný muž bránila proskribovaného, z fary

vyháňaného otca. A spomeňme si i na odvážne turčianske fautorkyne – záchranárky, šľachticné Révaiky, ktoré v 17. storočí, dvesto rokov pred zakladajúcim valným zhromaždením Živeny, dokázali naprieč Európou organizovať záchranné akcie na pomoc protestantským exulantom, ktorí museli pre vieru opustiť Slovensko či Uhorsko.

Turčianska tradícia činorodej, zachraňujúcej ženy, ale i jej účasť na obrodzujúcom sa slovenskom živote si založenie spolku slovenských žien s názvom Živena priam vyžadovala. Pomáhal jej „kairos“ – príhodný čas. Hodiny bili pomerne slobodné 60. roky 19. storočia, v ktorých bolo možné tlmočiť vysokým miestam vo Viedni Slovenské memorandum, založiť Maticu slovenskú, tri slovenské gymnázia. V jednom z nich, v Nižšom slovenskom evanjelickom patronátnom gymnázium v Turčianskom Svätom Martine, sa 4. augusta 1969 popoludní po štrnásť hodine, v čase matičného valného zhromaždenia, zišla zakladajúca schôdza – zriaďujúce valné zhromaždenie Živeny, ktorého pozvanie v júni 1869 podpísali a pred štátom i slovenskou verejnosťou garantovali Viliam Paulíny-Tóth, Ambro Pietor, Martin Čulen a Mikuláš Ferienčík. V úvode zhromaždenia sa ukázalo, že gymnázium nemá takú miestnosť, v ktorej by mohol zasadať nečakane vysoký počet prítomných. Preto sa rozhodlo – bolo slnečné príjemné počasie – uskutočniť valné zhromaždenie na farskom nádvorí, na ktorom sa konalo osem rokov predtým historické memorandové zhromaždenie. Prítomných privítal a povzbudil Viliam Paulíny-Tóth, podpredseda Matice a predseda patronátneho výboru gymnázia, poslanec uhorského parlamentu. Predsedníčkou práve založenej Živeny, a to na dlhé roky, sa stala Anna Pivková, manželka váženého Turčana, martinského advokáta Ambróza Pivka, rodáčka z Liptova. Odhodlanie žien medzi účastníčkami s hlbokým zaujatím sledovala mladučka, ešte nie pätnásťročná deva z novohradskej Ľuboreče, Elena Maróthy, neskôr rešpektovaná predstaviteľka slovenského ženského hnutia.

Dve prevratné národné a kultúrne udalosti, ktoré sa uskutočnili na tom istom mieste, priniesli do slovenského života nielen ťažiskové politické a kultúrne projekty a programy, ale aj ich energické naplnenie. To sa nestáva často. Aj preto sa na martinské evanjelické nádvorie začalo hľadiť s úctou a hovoriť o „génii loci“ – o „duchu miesta“. Ktosi v tejto súvislosti napísal a zvolal Postoj, pútniče, na slovenskom námestí Živeninom! Nevelké nádvorie, ktoré dnes naďalej žije duchovným a pulzuje školským životom, by sa vlastne mohlo nazývať nielen Memorandovým námestím, ale i Námestím Živeny.

Miloš Kovačka

Úryvok z príspevku písaného pre časopis Knižnica

